

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ АВІАЦІЙНИХ ТА АЕРОНАВІГАЦІЙНИХ ТЕКСТІВ

Переклад фразеологізмів – це одна з найважливіших проблем перекладу текстів авіаційного та аеронавігаційного профілю. Фразеологічні одиниці часто використовуються у цивільній авіації. Багатозначність фразеологічних одиниць інколи викликає труднощі у перекладі.

Фразеологізми мають різні структурно-семантичні зміни. Дієслова у фразеологічних одиницях, як правило, відрізняються стабільністю свого значення, навіть при повній зміні фразеологізмів у мові перекладу. Незважаючи на стабільність значення, форма дієслова в фразеологічних одиницях змінюється залежно від контексту тексту. Наприклад: clear – 1) давати дозвіл на зліт; 2) пролітати безперешкодно зону; 3) ставити на «нуль» (про шкалу приладів).

Залежно від ситуації, дієслово може використовуватися в різних формах: clear to start up – запуск дозволено; clearing obstacle – забезпечення безперешкодного польоту.

Авіаційні фразеологічні одиниці широко застосовуються у радіообміні, тому існує декілька способів перекладу фразеологічних одиниць у цій галузі. Серед них:

- Схематична фразеологія, складовими якої є обставини місця, часу, умовні речення тощо. Саме за таким принципом побудована фразеологія ICAO Air Traffic Management.

Наприклад: "climb" (descend) – підніматися, знизатися; "maintain flight level" – залишатись на ешелоні.

- Ілюстративна фразеологія, що описує етапи виконання заходу на посадку. Наприклад, розділ – Radioexchange (радіообмін), заголовок – approach (захід на посадку). Тобто, цей спосіб показує, що існує декілька визначень, які є різними, залежно від контексту.

Також існують семантичні аналоги, що повністю збігаються, як у мові оригіналу, так і у мові перекладу. Саме такий семантичний переклад авіаційної та аеронавігаційної лексики не становить жодних труднощів. Але важливою вимогою є знання фразеології радіообміну англійською мовою. Наприклад: "stop taxiing" – припинити керування; "request start-up" – дозвольте запуск тощо.

Існують лексичні відповідності, які становлять труднощі перекладу авіаційної термінології.

Серед них:

- часткові
- повні

Часткові відповідності представляють складність для перекладу, оскільки потребують знання не тільки мови та авіаційної професії, а й регламентуючих документів держав та ІКАО. Тому не завжди можна досягти адекватного перекладу.

У свою чергу, повні відповідності майже не перекладаються. Якщо описово перекладати те, що необхідно авіадиспетчеру, то об'єм інформації буде занадто великим, а стислість – це одна із основних вимог фразеології. Тому повних відповідностей слід уникати.

Незважаючи на представлений опис проблем перекладу фразеологізмів, потрібно пам'ятати, що точне уявлення про особливості вживання фразеологічних одиниць, їх семантики і специфіки перекладу виникають лише при адаптації фразеологізмів у мові або контексті.

Список літератури

1. Курузов Л.Ф. Практическая грамматика английского языка – М.: Вече, 1998. – 448с.
2. ICAO Doc 4444 PANS-ATM/501 Организация воздушного движения. Издание пятнадцатое. – ИКАО, 2007. – 474 с.